

**College van Gedeputeerde Staten
statenbrief**

Aan Provinciale Staten

DATUM	16-3-2021	NUMMER PS	Voegt de griffie toe
DOMEIN	SLO	COMMISSIE	BEM
STELLER	Rosalie Verburg	TELEFOONNUMMER	06 52 76 95 45
NUMMER	8221E139	PORTEFEUILLEHOUDER	Van Muilekom

Onderwerp Statenbrief:

Contouren tweede tranche Steunpakket Cultuur & Erfgoed COVID-19

Voorgestelde behandeling:

Ter informatie

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting

Met deze Statenbrief informeren we u over de contouren van de tweede tranche van het Steunpakket Cultuur & Erfgoed COVID-19. Ook sturen we u ter informatie het rapport van onderzoeksbureau Berenschot met de evaluatie van de eerste tranche en aanbevelingen voor de tweede tranche. Een samenvatting hiervan heeft u eerder ontvangen ter voorbereiding op de Informatiesessie d.d. 3 februari. Daarnaast hebben we u in een Statenbrief d.d. 15 december 2020 geïnformeerd over de stand van zaken van de eerste tranche van het Steunpakket. In deze brief nemen we u ook mee in de afronding van de eerste tranche.

Inleiding

Op 15 juli 2020 heeft u een positief besluit genomen over het steunpakket Cultuur & Erfgoed COVID 19. Dit steunpakket heeft tot doel om samen met andere partners de ergste noden van de regionale culturele infrastructuur gedurende de coronacrisis te ondervangen. Het totaal beschikbaar gestelde bedrag voor het steunpakket bedraagt € 6 miljoen voor 2020 en 2021.

In de Statenbrief d.d. 15 december heeft u kunnen lezen dat ruim 100 grote en kleine instellingen verspreid over de gehele provincie in aanmerking zijn gekomen voor steun uit de eerste tranche van het Steunpakket Cultuur & Erfgoed. Inmiddels hebben al deze instellingen een bijdrage van de provincie Utrecht ontvangen. De eerste tranche van het Steunpakket is hiermee bijna afgerond. Voor het Innovatiefonds konden instellingen tot 2 februari j.l. nog een aanvraag indienen voor de tweede ronde (van de eerste tranche). Ook kregen instellingen die de eerste ronde van de Overbruggingsregeling hadden gemist of hiervoor geen complete aanvraag hadden ingediend een tweede kans met de Heropening Overbruggingsregeling. Deze liep van 9 februari tot 2 maart 2021, waarvoor 21 aanvragen zijn ingediend voor een bedrag van ruim 400.000 euro. Medio mei wordt definitief bekend welke aanvragen worden gehonoreerd. In totaal wordt daarmee naar verwachting in de eerste tranche maximaal 3,6 miljoen euro uitgekeerd aan een breed palet aan instellingen in de gehele regio (zie voor een toelichting hierop het rapport van Berenschot).

Onderzoeksbureau Berenschot is gevraagd om deze eerste tranche te evalueren en aanbevelingen te doen voor de tweede tranche. De uitkomsten hiervan leest u in het rapport in de bijlage. Ook zijn er diverse gesprekken gevoerd met een afvaardiging van de culturele sector en de Utrechtse wethouders. Op basis van deze informatie en de ervaringen uit de eerste tranche zijn de contouren voor de tweede tranche opgesteld. Met de aanhoudende

lockdown is het van belang om samen met gemeenten, rijk en fondsen een zo volledig mogelijk vangnet én perspectief te bieden aan de cultuur- en erfgoedsector voor nu en voor de toekomst.

Het voornemen is de tweede tranche te starten in Q2 van 2021. Deze bestaat uit verschillende onderdelen die een eigen planning en uitwerking kennen. De voorgenomen verschillende onderdelen worden beschreven in deze Statenbrief. In totaal is nog ongeveer 2,4 miljoen euro beschikbaar voor het inrichten van de tweede tranche. Vanwege de verlengde lockdown bestaat er een reële kans dat dit niet voldoende zal zijn om de benodigde steun te bieden voor 2021. Deze aannahme is meegenomen in de Statenbrief d.d. 9 maart 2021 over de mogelijke bestedingen van de reserve Covid-flankerend beleid. Aan het einde van Q2 zullen we hier op terug komen.

Toelichting contouren tweede tranche

Op dit moment verkeert de sector nog steeds in zwaar weer. De lockdown is verlengd en instellingen missen noodzakelijke inkomsten. Ook het perspectief voor (gedeeltelijke) heropening is op dit moment nog zeer beperkt. Berenschot adviseert om in de tweede tranche in te zetten op drie sporen: exploitatie, doorstart en innovatie. Dit advies nemen we over en werken we verder uit. Enerzijds is de steun gericht op geleden schade net als in de vorige tranche, anderzijds komt er meer nadruk te liggen op doorstart, herstel en (verbreding van) innovatie om perspectief te bieden.

Op basis van eerdere ervaringen, gesprekken met gemeenten en de sector, de adviezen van Berenschot en risicoanalyses zijn de verschillende onderdelen uitgewerkt en is een globale verdeling van de totale middelen ad 2,4 miljoen euro gemaakt. We richten ons daarbij op een aantal prioritaire criteria: het moet aansluiten bij onze provinciale verantwoordelijkheden en we richten ons op instellingen met een regionale functie. Daarnaast bieden we ondersteuning als er een lacune dreigt in het totale aanbod van steun, zoals steun voor 'jonge makers'. Dit doen we in nauwe afstemming met gemeenten, rijk en fondsen, zodat ieder de rol pakt die past bij de verantwoordelijkheden, het beleid en beschikbare middelen. Gemeenten hebben voor deze tweede tranche rechtstreeks middelen ontvangen van het rijk (12 miljoen voor alle Utrechtse gemeenten gezamenlijk) voor de instandhouding van de lokale en regionale culturele infrastructuur. Verhoudingsgewijs beschikken zij hiermee in de tweede tranche over meer middelen dan de provincie. Als provincie zijn wij voornemens in te zetten op de volgende onderdelen:

1. **Exploitatie** – 1.050.000 euro:
 - Ondersteunen partnerinstellingen, waaronder ook festivals en kasteelmusea
 - Aanvullend op gemeenten regionale instellingen ondersteunen
2. **Doorstart en herstel** – 900.000 euro:
 - Doorstartregeling voor partnerinstellingen en instellingen met een regionale functie
 - Ondersteunen van jonge makers, i.s.m. productiehuizen voor talentontwikkeling en gemeenten
3. **Innovatie** – 450.000 euro:
 - Innovatiefonds
 - Verbreding van inzet van innovatie naar de regio

Toelichting effecten

Met deze onderdelen van de tweede tranche verwachten we bij te kunnen dragen aan de volgende effecten:

- We houden onze partnerinstellingen in stand door coulance en eventuele financiële ondersteuning
- We houden de regionale culturele infrastructuur mede in stand door gemeenten te ondersteunen in het compenseren van geleden schade voor instellingen
- We zijn aanvullend op fondsen, gemeenten en het rijk
- We zorgen voor regionale spreiding door de verbreding bij het innovatiefonds. En bij het onderdeel doorstart kunnen instellingen met een regionale functie uit de gehele provincie indienen
- We ondersteunen makers en jong talent en behouden hen daarmee voor de sector
- We zorgen voor een breed palet aan mogelijkheden en zorgen voor communicerende vaten: als het bedrag van het ene onderdeel teveel blijkt, stroomt dit door naar het andere onderdeel
- We versterken de samenwerking met gemeenten en fondsen door af te stemmen en gezamenlijk op te trekken. Waar nodig voeren we gezamenlijke lobby
- We voorzien in een informatiebehoefte (kennisdeling en ervaringen) bij gemeenten
- We doen onderzoek voor de verschillende onderdelen om best practices te genereren

Toelichting op de verschillende onderdelen:

Exploitatie

Dit betreft het steunen in geleden schade door gederfde inkomsten. Bij het vergoeden van deze schade ligt de primaire verantwoordelijkheid bij de grootste subsidiegever/gebouweigenaar. Dit betekent dat de provincie verantwoordelijk is voor instellingen met een meerjarige provinciale subsidie en gemeenten voor hun basisinstellingen, ook wanneer deze een regionale functie vervullen. Gemeenten hebben onlangs middelen vanuit het rijk ontvangen om hun basisinstellingen overeind te houden (in totaal 12 miljoen voor alle Utrechtse gemeenten). Het onderdeel exploitatie is daarom opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Provinciale partnerinstellingen (inclusief Kasteelmusea): deze bieden we maatwerk voor geleden schade en kosten die gemaakt moeten worden om de reguliere werkzaamheden uit te kunnen (blijven) voeren. Tevens geldt voor de partnerinstellingen dat we ook in 2021 met coulance omgaan met de prestatieafspraken. Daarnaast willen we festivalorganisatoren, die een meerjarige subsidie van de provincie ontvangen maar die buiten het nieuwe landelijke garantiefonds vallen (minder dan 3000 bezoekers), met een aanvullende subsidie perspectief bieden in deze onzekere tijden. Hierdoor kunnen zij extra risico's dekken zoals onzekere publieksinkomsten, om toch te kunnen programmeren vanaf deze zomer mochten de landelijke maatregelen daar op dat op moment ruimte voor bieden. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de maatschappelijke behoefte aan cultuurbeleving en sociale interactie, binnen de dan geldende mogelijkheden.
2. Gemeentelijke instellingen: deze worden ondersteund door de gemeenten zelf, aangezien zij voor de eerste helft van 2021 hiervoor rijksmiddelen hebben ontvangen. Dit is anders dan in de eerste tranche, waarin de provincie rechtstreeks schade van gemeentelijke instellingen (mede) heeft gecompenseerd via de verschillende regelingen (Overbruggingsregeling, Opstartregeling en Cofinancieringsregeling). Denk hierbij aan theaters, podia, varend erfgoed, kunstencentra of lokale verenigingen. Deze dienen zich nu in bij hun gemeente te melden voor geleden schade. Voor gemeentelijke instellingen met een regionale functie kunnen wij eventueel aanvullend zijn op gemeenten, mocht blijken dat de middelen vanuit het rijk die de gemeenten hiervoor ontvangen, onvoldoende zijn om de culturele infrastructuur overeind te houden. Wij zijn momenteel in overleg met gemeenten om een goed beeld te krijgen van de benodigde middelen. We ondersteunen deze lijn met informatievoorziening en kennisdeling t.b.v. gemeenten.

Doorstart

Tegelijkertijd zetten we ook een lijn op om instellingen te ondersteunen bij de doorstart en herstel in de fase van (gedeeltelijke) heropening van het culturele leven om perspectief te bieden. Zij kunnen hiervoor nieuwe projecten ontwikkelen of advies en onderzoek laten uitvoeren naar herstel en doorstart.

Indirect dragen we met deze lijn bij aan het mede in stand houden van de regionale culturele infrastructuur en ondersteunen we 'de makers', aangezien zij op deze manier weer aan het werk kunnen. Bij deze makers is de schade momenteel het grootst, maar de steun nog onvoldoende. De doorstart bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Gemeentelijke instellingen: 'podiumorganisaties' met een regionale functie (theaters, podia en musea met en zonder eigen collectie) voor projecten en activiteiten waarvoor geen ondersteuning van een van de rijksfondsen kan worden verkregen.
2. Provinciale partnerinstellingen (inclusief kasteelmusea) die een meerjarige subsidie ontvangen, maar die een project of onderzoek willen (laten) uitvoeren in het kader van doorstart en herstel.
3. Instellingen en organisaties die nauw samenwerken met de provinciale partnerinstellingen en daarmee mede uitvoering geven aan het provinciale beleid (bibliotheken en educatie instellingen).
4. Speciale aandacht gaat bij het onderdeel doorstart uit naar 'jonge professionele makers', aangezien zij op dit moment nauwelijks steun ontvangen. We bereiken deze doelgroep door een samenwerking met de productiehuisen voor talentontwikkeling met een regionale functie in de provincie Utrecht. We stemmen hierbij af met de gemeenten en regionale fondsen, om gezamenlijk de gehele doelgroep te bereiken, ieder vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheden. Dit sluit bovendien goed aan bij één van de speerpunten in het Cultuur- & erfgoedprogramma Voor Jong en Altijd rond talentontwikkeling.

Innovatie

Het innovatiefonds wordt voortgezet op de huidige manier aangezien het instellingen stimuleert en ondersteunt om nieuwe samenwerkingen en innovatie aan te gaan in een periode waarin dat niet eenvoudig is. We stellen voor extra budget toe te voegen aan deze lijn om hiermee onder andere de innovatie bij instellingen in de regio te stimuleren. Het kan bijvoorbeeld gaan om het ontwikkelen van kennis en/of spreiding van succesvolle innovaties naar de regio.

De door OCW ingezette fieldlabs ten behoeve van de ontwikkeling van een exit-strategie uit de Corona crisis volgen we op de voet. De opbrengst zal vertaald worden naar de regionale context.

Fasering

De tweede tranche start in Q2 van 2021, waarbij de verschillende onderdelen een eigen planning en uitwerking kennen. Zo is het innovatiefonds opgebouwd uit twee rondes, en dat is eveneens het voorstel voor de Doorstartregeling, waarvan de eerste ronde dit voorjaar zal starten. Hiermee bieden we meerdere kansen en momenten aan instellingen om mee te dingen, wordt goed aangesloten bij de programmering van de instellingen en kunnen eventuele onbenutte middelen van andere onderdelen doorschuiven naar een tweede ronde. Ook kunnen best practices worden meegenomen uit een eerdere ronde en aanvullingen worden gedaan in de tweede ronde.

Informatieloket

Voor de tweede tranche wordt een loket geopend waar instellingen terecht kunnen met vragen en opmerkingen over de verschillende regelingen. Ook proberen we, aansluitend bij de aanbevelingen van Berenschot, om de regelingen zo eenvoudig mogelijk te maken, zodat de drempel voor instellingen niet te hoog ligt.

Financiële consequenties

Voor het steunpakket zijn eerder afspraken gemaakt over de financiën.

De resterende middelen van de Overbruggingsregeling van de eerste tranche (800.000 euro) die niet zijn besteed in 2020, zijn teruggevloeid naar de algemene reserves. Bij de Jaarrekening wordt een bestedingsvoorstel ingediend om deze middelen beschikbaar te maken voor het Steunpakket 2021.

Afhankelijk van het verloop van het virus en het wel of niet mogelijk zijn van voorstellingen en tentoonstellingen bekijken we aankomende periode of extra hulp, aanvullend op het Rijksbeleid, nodig is. Ook zal de komende maanden duidelijk worden of het rijk bij de aangekondigde nieuwe middelen voor cultuur nog inzet op nieuwe matching door de regio. In de Statenbrief van d.d. 9 maart 2021 over de mogelijke bestedingen van de reserve Covid-flankerend beleid is een voorlopige claim van 2 á 3 miljoen opgenomen voor een 3^e tranche cultuur en erfgoed.

Vervolprocedure / voortgang

Over de verdere uitwerking van de tweede tranche zal het College besluiten. Wij zullen u tussentijds informeren over de genomen besluiten. In september zullen we u middels een statenbrief informeren over de stand van zaken van de tweede tranche van het Steunpakket Cultuur & Erfgoed COVID-19.

Bijlagen

Bijlage 1 Rapport Berenschot

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen